

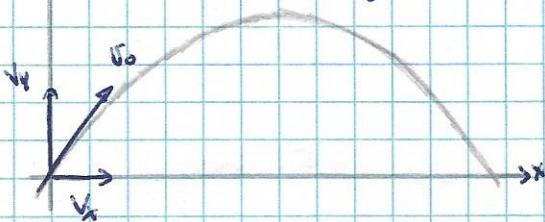
Nat 1 - Oud examens

2018-2019

Modeling

V1 Aflieking projectielbeweging in 3D. a, v en t in functie van tijd. Maximale hoogte die bereikt wordt? Finaalshheid? Optimale hoek? Er zijn geen numerieke gegevens.

0 We maken gebruik van duitje ondanks invloed van constante versnelling

We bekijken alle grootheden in aparte x, y, z componenten.

Horizontaal

- Er is horizontaal geen kracht dat op het voorwerp werkt dus ook geen versnelling. $a_x = 0$
- Geen versnelling $\Rightarrow$ constante snelheid anders zou voorwerp niet in beweging zijn
- $V_x = V_{0x}$
- Er is een snelheid over tijd, dus ook een verplaatsing: $x = x_0 + V_{0x}t$
- $\Rightarrow$ eenvoudige constante snelheid.

Verticaal

- Er werkt wel een kracht op, namelijk zwaartekracht $\Rightarrow a_y = -g$
- Er is een versnelling, dus er is een verandering in snelheid $\Rightarrow V_y(t) = V_{0y} + gt$
- Verplaatsing volgens formule: $y(t) = y_0 + V_{0y}t - \frac{gt^2}{2}$

Maximale hoogte ~~als de positie hoger boven de start gesmolten in de tijd dat begint~~

Maximale hoogte eerst parabool vorm opstellen: $x(t) = V_{0x}t \Rightarrow t = \frac{x(t)}{V_{0x}}$

$$y(t) = V_{0y}t - \frac{gt^2}{2} \quad \left\{ \begin{array}{l} y(x) = \frac{V_{0y}}{V_{0x}} x - \frac{g}{2V_{0x}^2} x^2 \end{array} \right.$$

$\Rightarrow$ Maximum bereken door y-gelijkaan en nulpunten vinden!

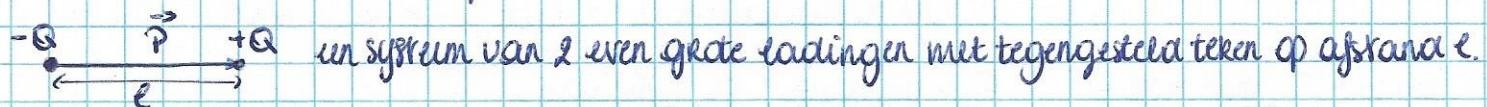
Finaalshheid V_f met t de tijd dat het in beweging was.

Optimale hoek $45^\circ \Rightarrow$ optimale hoogte & afstand.

2017-2018

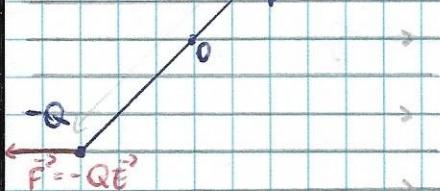
13 juni

V1 Wat is een elektrisch dipool?

V2 Beschrijf wat er gebeurt wanneer een elektrisch dipool in een uniform elektrisch veld geplaatst wordt, verkeerde.

$+Q$ $\vec{F}_1 = QE$ Een dipool zal een dipoolmoment beschatten; maat van polariteit. Dit dipoolmoment wordt als volgt gedefinieerd: $\vec{p} = Ql$. Als een dipool in een elektrisch veld komt, zal de positieve lading naar aangetrokken door de negatieve kant van veld (waar het veld naar wijst). Dit gebeurt ook voor de negatieve lading aan de andere kant waardoor het dipool zich zal vervaardigen met het elektrisch veld.

U3 De krachten willen elkaar in deze situatie optrekken: $\sum \vec{F}^2 = \vec{F}_x^2 + \vec{F}_y^2 = Q\vec{E}^2 - Q\vec{E}'^2 = 0$

O Motor zonder kracht kan er wel nog steeds een krachtmoment zijn:

$$\tau = \vec{r} \times \vec{F}' = \frac{L}{2} QE \sin\theta + QE \frac{L}{2} \sin\theta = PE \sin\theta = \vec{p} \times \vec{E}'$$

Als men het krachtmoment kent, kan men de arbeid bepalen om zo tot energie te komen.

$$W = \int_{\theta_1}^{\theta_2} \tau d\theta = -PE \left[\sin\theta \right]_{\theta_1}^{\theta_2} = PE [\cos\theta]_{\theta_1}^{\theta_2} = PE (\cos\theta_2 - \cos\theta_1)$$

RHR volgt 9.6

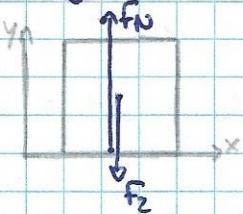
Als we kiezen dat $U=0$ wanneer $\vec{p} \perp \vec{E}'$ (en dus $\theta_1 = 90^\circ$ zodat $\cos\theta_1 = 0$) en we afdwingen $\theta_2 = \theta$ dan

$$U = -W = -PE \cos\theta = -\vec{p} \cdot \vec{E}'$$

V4 Een doos ligt op een tafel

a) Teken en bespreek alle krachten. Definieer gewicht van doos en F_N . Bespreek hoe ze ten opzichte van elkaar verhouden.

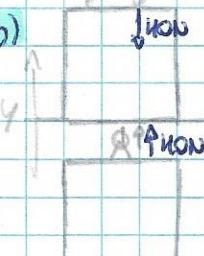
O Het gewicht is de kracht waarmee de aarde je naar het oppervlakte trekt. $= mg$ met g de valvervulling en m massa van doos.

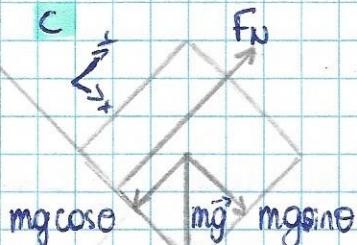

Door dit gewicht zal de doos een kracht uitoefenen op de tafel. Geven ook de wet van Newton, moet hier een gelijke tegengestelde kracht komen

→ De twee krachten die werken op de doos zijn dus de zwaartekracht en de normaalkracht. De doos beweegt niet dus is de som van alle krachten 0.

$$\sum \vec{F} = m\vec{a} \Rightarrow F_N - mg = 0 \Rightarrow F_N = mg.$$

b) Het gewicht van de doos zal altijd door mg gedragen worden, dus de versnelling blijft 0, dus $\sum \vec{F} = m\vec{a} = 0$
 $\Rightarrow \sum F = F_N - mg = 0 \Rightarrow F_N = mg + 40$
→ Normaalkracht zal dus compenseren voor de duwen.
Bijvoorbeeld voor trekken
 $\Rightarrow \sum F = F_N - mg + 40 \Rightarrow F_N = mg + 40$

We kunnen de assen op een andere manier om de component gemakkelijk te kunnen bepalen. F_N is gedefinieerd tegengover de oppervlak en valt dus met γ me gaan.

Het gewicht is daarentegen altijd recht naar beneden en moet dus in componenten opgesplitst worden.

$$F_{Nx} = mg \sin\theta \quad F_{Ny} = mg \cos\theta.$$

O We weten dat er in de y -richting geen beweging zal zijn, dus $\sum F_y = 0$

$$\rightarrow \sum F_y = F_N - mg \cos\theta \Rightarrow F_N = mg \cos\theta$$

Nu in de x -richting zal er geen F_N zijn en enkel F_x . Het patje zal zich verplaatsen dus $\sum F_x = ma_x \Rightarrow mgs \sin\theta = ma_x$

$$\rightarrow a_x = gs \sin\theta \text{ in pos } x\text{-richting.}$$

VS 3 lampen met vermogen = 25, = 60 en = 100 Watt worden in serie geschakeld bij 220V

O Voor elke lamp weerstand bepalen: $P = \Delta V^2 / R \Rightarrow R_1 = \frac{220^2}{25} = 1936 \Omega$

Algemene stroom zoek (gelijk over weerstanden) $R_2 = \frac{220^2}{60} = 806,67 \Omega$

$$I_1 = I_2 = I_3 = \frac{\Delta V}{1936 + 806 + 484} = 0,068 A$$

$$R_3 = \frac{220^2}{100} = 484 \Omega$$

All spanningen bepalen per weerstand

$$\Delta V_1 = (0,06 \cdot 1936) = 132,03 V$$

$$P_1 = (132,03 V \cdot 0,06) = 8 W$$

$$\Delta V_2 = (0,06 \cdot 806) = 50,97 V$$

$$\rightsquigarrow P_2 = (50,97 \cdot 0,06) = 3,75 W$$

$$\Delta V_3 = (0,06 \cdot 484) = 33,01 V$$

$$\text{vermogen } P_3 = (33,01 \cdot 0,06) = 2,25 W$$

14 juni

O Bespreek elektrische geleidung in een halfgeleidend materiaal. Berek in je antwoord zeker het concept 'energieband'

O

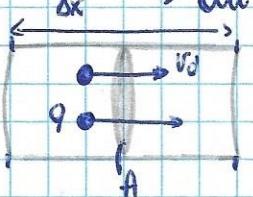
25 Augustus

Uit Definieer stroom. Eig verband tussen macroscopisch en microscopisch model en bewijs formule de wet van Ohm.

O Stroom is het tempo waar mee de elektrische lading door een oppervlak stroomt

$$I = \frac{dq}{dt} \rightarrow \text{vloot in richting van positieve lading.}$$

↳ dit is weer macroscopisch, microscopisch gezien

$$Q = \text{ladingsdichtheid } n \cdot \text{volume} \cdot q = (n \cdot \Delta x \cdot A) q$$

driftsnelheid $v_d \rightarrow$ de afstand per tijd op een rechte lijn, niet van de e^- zelf.
 $\hookrightarrow v_d \rightarrow \Delta x = v_d \Delta t$

$$\Delta x \text{ is hier de lengte vd draad: } \Delta Q = (n A v_d \Delta t) q \rightarrow I_{\text{gem}} = \frac{\Delta Q}{\Delta t} = n q v_d A$$

De stroomdichtheid: elektrische stroom per oppervlakte:

$$j = \frac{I}{A} = n q v_d A$$

Bewijs wet van Ohm.

$V = IR$ kan geschreven worden in microscopische hoedanigheden zoals hieronder. We schrijven R in de termen van j

$$R = j \frac{L}{A}$$

en we schrijven V en I als

$$I = j A \quad \text{en} \quad V = E L$$

→ letterlijk formularium.

Dit laatste komt uit $\Delta V = - \int_a^b \vec{E} \cdot d\vec{l}$ al waarbij we ervan uitgaan dat $\vec{E}$ uniform is over de draad met lengte L met daarin een potentiaalverschil ΔV .

Dus als we $\Delta V = IR$ vervangen krijgen we

$$E L = (j A) \left(j \frac{L}{A} \right) = j^2 L \quad \text{dus} \quad j = \frac{1}{L} E \quad \text{of} \quad \vec{j} = \sigma \vec{E}$$

28 juni

Uit Een rotatieweging heeft andere grootheden voor de positie, versnelling en kracht dan een laterale beweging

O Voor positie bij laterale beweging gebruikt men algemeen x . Laten we dit nu invoeren, dit kan dus een afstand zijn over de omtrek, maar men kan ook afstand ooit uitdrukken met de hoek: $\theta = \ell/R$.

Bij ERB hier hebben we met deze afstand de snelheid kunnen definiëren, met $v_o = \frac{x_o}{t}$.

We kunnen dit nu ook met hoeken en definieren de hoeksnelheid $\omega = \frac{\Delta \theta}{\Delta t}$
 $\rightarrow$ lineaire snelheid

$$\omega = \frac{\Delta \theta}{\Delta t} = \frac{1}{R} \frac{dl}{dt} = \frac{v}{R} \quad \Rightarrow v = \omega R.$$

Voor versnelling zal hetzelfde gelden: $a = \omega R$.

Voor draaibeweging definiëren we het rechtmoment $\vec{\Sigma} = \vec{r} \times \vec{F}$
 wat gelijkwaardig is aan kracht bij ERB.

b) In 'n draaiende object (ronde naas as) hou elk punt 'n ander snelheid van versnelling a, afhanklike van R (afstand tot middelpunt) daarom moet die omgevat word in hoeksnelheid en hoekversnelling. Die geskiedenis geld vir elk punt in 'n draaiende object.

15) Geef die definisie van die kinetiese energie, in die arsenaal van 'n rotasieweging

O $K = \frac{1}{2}mv^2 \rightsquigarrow K = \sum \left(\frac{1}{2}m_i v_i^2 \right) = \sum \left(\frac{1}{2}m_i R_i^2 \right) \omega^2 = \frac{1}{2} \sum (m_i R_i^2) \omega^2$

$K = \frac{1}{2}I\omega^2$ met I het traagheidsmoment: $I = \sum (m_i R_i^2)$

$$\omega = \int \vec{F} \cdot d\vec{l} = \int F_\perp R d\theta \Rightarrow \omega = \int_{\theta_1}^{\theta_2} \vec{\tau} d\theta$$

2015-2016

22 juni voormiddag

V2 Besprek en geef die universele gravitatiwet, besprek die gelijkheden tussen die gravitatiwet op aarde en in die ruimte tussen hemellichamen.

O elk deeltjie in 'n hulsel trek elk ander deeltje aan met 'n kragt die reënig evenredig is met die product van hul massa's en omgekeerd evenredig met die kwadraat van die onderlinge afstand.

$$F_g = G \frac{m_1 m_2}{r^2} \text{ met } G \text{ universelle gravitatiwetkonstante.}$$

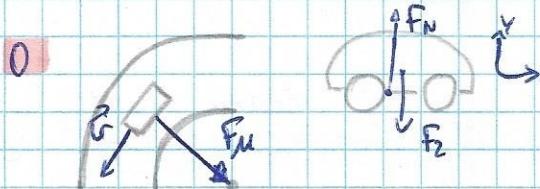
gravitasiële enkel 'n aantrekkende kragt tussen 2 lichameen veroorloof, terwyl dit by laadings kan varieer.

Waarom zorg die gravitatiwet ervoor dat satelliete in hul baan rond die aarde beweeg?

O De kragt F_g wat ervoor zorg dat die satelliet word aangetrekken deur die aarde (en omgekeerd). Die kragt wat zorg vir 'n vrye beweging vd satelliet rond die aarde. Die satelliet wat regerend hul die tyd vat.

Namiddag

V Gegeven 'n auto met massa m. Die auto humt een scherpe bocht met straal r met 'n snelheid v. Geef alle kraakten die inwerken op die auto. Wanneer vliegt die auto uit die bocht.

Op die y-as nullaar er twee kraakten wijn die inwerken $\rightarrow$ waagrekkragt & Normalekragt.
Aangesien die auto op die as niet styg gdaar nullaar sal die gelijk wijn.

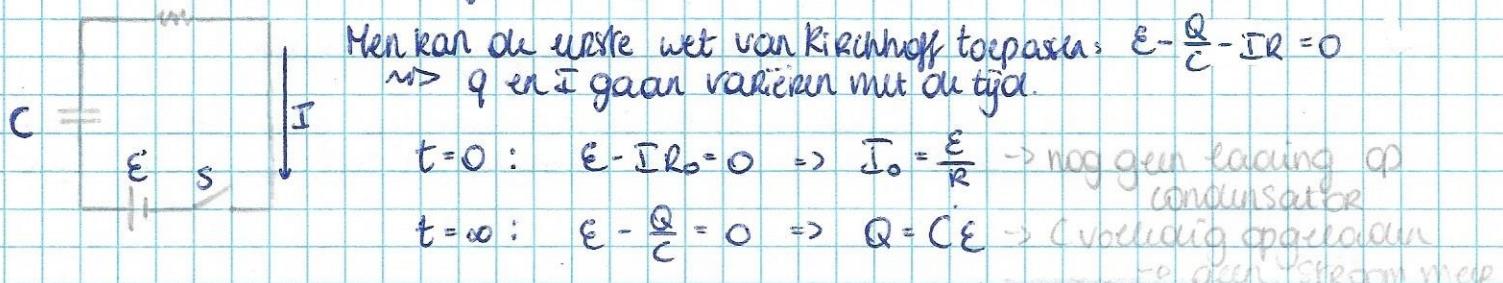
b) Nie sal er exact 1 kragt inwerken vir die verandering in snellheid: die statiese weyingskragt. Dese komt door die statiese wyeing tussen die banden en die weg. Dit sal dus een centripatale beweging maak.

Net sal misloop wanneer die statiese F_N dynamische F_d word

23 juni voorbeeldelang

Uitdaging: alles van de RC-kring uit. Net zoals van het opladen en ontladen, een kring tekenen, de energiebalans bespreken, alle oordrukken in de kring benoemen en uitleggen wat ze doen, grafieken van de lading en de stroom t.g.v. de tijd tekenen afleiden.

O R C $\rightarrow$ RC-kring: een kring met weerstanden en condensatoren.

$$t=0: E - IR_0 = 0 \Rightarrow I_0 = \frac{E}{R} \rightarrow \text{nog geen lading op condensator}$$

$$t=\infty: E - \frac{Q}{C} = 0 \Rightarrow Q = CE \rightarrow C \text{ volledig opgeladen} \rightarrow 0 \text{ gesch. Stroom meer}$$

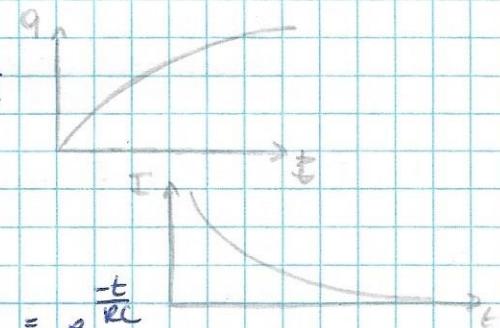
Bij het opladen van condensator $t=0 \rightsquigarrow Q=0 \rightsquigarrow I=I_0$

We weten dat $E - \frac{Q}{C} - IR = 0$ en $I = \frac{dq}{dt}$ $\Rightarrow \frac{dq}{dt} = \frac{E - \frac{Q}{C}}{R}$

$$\frac{dq}{dt} = \frac{CE}{RC} - \frac{q}{RC} = \frac{CE - q}{RC} \Rightarrow \frac{dq}{q - CE} = -\frac{1}{RC} dt$$

$$\Rightarrow \int_0^Q \frac{dq}{q - CE} = \int_0^t -\frac{1}{RC} dt \Rightarrow \ln(1 - \frac{Q}{CE}) = -\frac{t}{RC} \Rightarrow 1 - \frac{Q}{CE} = e^{-\frac{t}{RC}}$$

$$\Rightarrow Q = CE(1 - e^{-\frac{t}{RC}}) = Q(1 - e^{-\frac{t}{RC}})$$

Bij het ontladen van een condensator: gun batterij meer

We weten dat $-\frac{Q}{C} - IR = 0$ en $I = \frac{dq}{dt}$ $\Rightarrow -R \frac{dq}{dt} = \frac{Q}{C} \Rightarrow \frac{dq}{q} = -\frac{1}{RC} dt$

Integreer van 0 (Q) tot t (q)

$$\int_Q^0 \frac{dq}{q} = \int_0^t -\frac{1}{RC} dt \Rightarrow \ln(\frac{q}{Q}) = -\frac{t}{RC} \Rightarrow q = Q e^{-\frac{t}{RC}}$$

$$\text{Voor de stroom geldt dan } I_0 = \frac{dq}{dt} = \int_0^t Q e^{-\frac{t}{RC}} dt = -\frac{Q}{RC} e^{-\frac{t}{RC}} = -I_0 e^{-\frac{t}{RC}}$$

De totale energie geleverd door de batterij bij het opladen.

$$\Delta V = \frac{U}{Q} \int_0^Q \delta U = \int_0^Q E dq = E \int_0^Q dq \quad U_{eng} = QE = E^2 C$$

$\rightarrow$ energie geleverd door emf is verdeeld over $2\pi n C$: $U_{eng} = U_R + U_C$

Bij het ontladen

$$\int_0^{U_R} \delta U - \int_0^{\infty} \delta U = \int_0^{\infty} I^2 R dt = \frac{Q^2 R}{R^2 C^2} \int_0^{\infty} e^{-\frac{2t}{RC}} dt = \frac{Q^2}{RC^2} \frac{RC}{2} = \frac{Q^2}{2C} \rightsquigarrow U_R = \frac{Q^2}{2C}$$

Energie oorspronkelijk aanwezig in condensator wordt omgezet in warmte door de weerstand.

Namiddag

V1 Geef 3 wetten van Newton met voorbeeld! Welke gevolgen hebben deze, gelieerd allemaal? duidt hier uit oor impuls of er bespreken concrete betekenis.

0 1^e wet : inercie

Een lichaam in rust (of ERB) zal in rust (of ERB) blijven tenzij er een uitwendige resulterende kracht inwerkt

$$\sum \vec{F} = 0 \rightarrow \vec{a} = 0 \quad \Rightarrow \text{grootte EN richting blijven constant}$$

Voorbeeld: je staat op in een bus en de bus remt zwaar plots. Dit komt omdat je de snelheid die de bus aanhield niet behouden en dus maar vallen zal vallen.

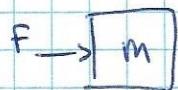
2^e wet : versnelling

Vaakstelling: grotere kracht op enigde voorwerp zorgt voor grotere $\vec{a} \approx F$

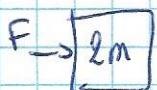
1^e wet: een grotere massa valt bij enigde kracht een kleinere versnelling teweegbrengen: $a \sim \frac{F}{m}$

$$\Rightarrow \vec{F} = m \vec{a} \quad \text{richting } a = F \text{ en grootte gelijk op constante na.}$$

Voorbeeld twee blokken (m en $2m$) in rust.

De blokjes zullen door een kracht F gedrukt worden en in de richting van de kracht bewegen.

Als we beiden met dezelfde krachtvoertuigen, zal het voor een $2m$ tegen te zitten dan m .

3^e wet : actie reactie

Bij wisselwerking tussen 2 lichamen is de kracht $\vec{F}_2$ van lichaam 2 op lichaam 1 even groot maar tegengesteld aan de kracht $\vec{F}_1$ van lichaam 1 op lichaam 2.

$$\vec{F}_{12} = -\vec{F}_{21} \quad \Rightarrow \text{dus komen altijd in paren voor.}$$

Voorbeeld: wij worden met een kracht F_g aangetrokken door de aarde en de aarde wordt met dezelfde kracht door ons aange trokken. Het ding is dat de aarde een veel grotere massa heeft waar door de versnelling veel kleiner valt voor ons.

Impuls is een hoedeelheid beweging:

$$F_{12} + F_{21} = 0 \quad \Rightarrow \quad \frac{d\vec{p}_1}{dt} + \frac{d\vec{p}_2}{dt} = 0 \quad \Rightarrow \quad \frac{d(\vec{p}_1 + \vec{p}_2)}{dt} = 0 \Rightarrow \text{constante}$$

$\Rightarrow$ De totale impuls zal dus constant blijven. $P = P_1 + P_2 = \text{constante voor gesloten systeem.}$

26 juni vscrmiddag

Wat gebeurt alles van condensatoren (capaciteit (bij paar alle platen), maximale hoeveelheid energie dat op condensator past, taken en uitleggen, beschrijf dielektricum).

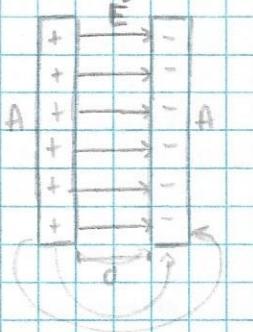
- 0 Een condensator zijn 2 tegengestelde geluiden die niet rechtstreeks met elkaar verbonnen zijn.
 → Het is een instrument om lading en energie op te stellen.

De capaciteit van een condensator is de verhouding tussen de absolute waarde van elektrische lading (Q) en van de geluiden en het potentiaalverschil tussen de twee geluiden.

$$\rightarrow C = \frac{Q}{V} \quad \text{uniek } F = \frac{C}{V}$$

Dit capaciteit is een constante en zal enkele wijzigen wanneer de fysische eigenschappen ervan.

Voor parallelle platen kan men intuïtief inschatten dat wanneer $A \uparrow$, ook $C \uparrow$ en daart er meer lading zal zijn bij kleinere a .

- elektrisch veld: $E = \frac{Q}{\epsilon_0} = \frac{Q}{\epsilon_0 A}$
- spanning: $\Delta V = \int_a^b E dx = Ed = \frac{Qd}{\epsilon_0 A}$
- capaciteit: $C = \frac{Q}{\Delta V} = \frac{Q}{Qd/\epsilon_0 A} \Rightarrow C = \epsilon_0 \frac{A}{d}$

dielektrum

geometrisch

Energie opgeslagen in condensator: $dW = \Delta V q = \frac{Q}{2} dq$

$$\int_0^Q \Delta V dq = \int_0^Q \frac{Q}{2} dq = \frac{1}{2} \int_0^Q Q dq = \frac{Q^2}{2C} \quad \Rightarrow \quad U = \frac{Q^2}{2C}$$

$$\rightarrow \text{voor parallelle platen: } U = \frac{(\Delta V)^2 C}{2} = \frac{1}{2} \frac{\epsilon_0 A}{d} E^2 d^2 = \frac{\epsilon_0 A d E^2}{2}$$

Een dielektrum is een isolator dat tussen de geluiden geplaatst kan worden voor een verhoogde capaciteit met k = dielektrische constante.

→ Het volgt voor afname in de

→ in general van constante ΔV , neemt lading toe

→ Het dielektrum zwaakt het elektrisch veld af van een ladingsverdeling.

Moleculaire beschrijving. Het dielektrum bestaat uit polaire moleculen die willekeurig georiënteerd staan. De dipolen zullen zich meer op de platen dan uitleggen.

De dipolen zullen een elektrisch veld ininduirend dat tegengestelde is aan hetgen van de platen.

$$\rightarrow E_0 = E_0 - E_{in} = E_0 \underset{k}{\downarrow} \underset{P}{\sim} \rightarrow E_{ind} = E_0 \left(1 - \frac{1}{k} \right)$$

$$E_0 = \frac{\epsilon}{\epsilon_0} \quad E_{ind} = \frac{\epsilon_{in} P}{\epsilon_0}$$

U3 Als een voorwerp naar beneden valt, is dit aan een constante v? Leid af en bewijf formule.

zal versnellen door zwaartekracht $\Rightarrow F_a = \frac{GmMa}{(Ra+h)^2} \approx \frac{GmMa}{Ra^2}$ met $F_g = mg$

g de gravitatieversnelling $\Rightarrow g = \frac{G \frac{M_{\oplus}}{R_{\oplus}}}{R_{\oplus}} = 9,81 \text{ m/s}^2$ (hangt af van hoogte)

Namiddag

Wat is flux, geef de definitie en leid hieruit de wet van Gauss af.

De elektrische flux is het aantal veldlijnen (ve elektrisch veld) dat door een oppervlak gaat:

$$\Phi_E = EA. \text{ Als dit niet correct staat op het vlak: } E \cdot A.$$

$\Rightarrow$ over onregelmatig oppervlak? $\Rightarrow$ integreren $\Phi_E = \int E dA$.

Bewijs wet van Gauss

We kennen de hoek θ , die uitgedrukt wordt in radiaal, $\theta = \frac{\ell}{R}$. We definiëren nu analog de ruimtehoek $D\Omega = \frac{dA}{R^2} \rightarrow$ stereoradiaal.

JACOB Voor een volledige bol, maar ook voor elk ander gesloten oppervlak, zal de ruimtehoek 4π bedragen. Immers opp van een bol is $4\pi r^2$.
dus $\Omega = \frac{4\pi r^2}{r^2} = 4\pi$.

We beschouwen nu punteleiding waarrond een oppervlak ligt. De totale elektrische flux kunnen we dan bekomen door $\Phi_E = E dA$ te eraffineren voor elk stukje oppervlak dA en dan te sommeren. De flux door 1 stukje is gelijk aan

$$D\Phi_E = E \cdot d\vec{A} = (E \cos \theta) dA = k_e q \frac{dA \cos \theta}{r^2} \quad \text{waarbij } r \text{ de afstand is van } dA \text{ tot } q$$

θ is de hoek tussen $\vec{E}$ en $d\vec{A}$, en $E = k_e \frac{q}{r^2}$ voor punteleiding.

Om nu totale flux te bekomen sommen we over alle dA . Hierbij weten we dat

$$D\Omega = \frac{dA \cos \theta}{r^2}. \text{ Omdat ruimtehoek van gesloten oppervlak altijd gelijk is aan } 4\pi \text{ geldt}$$

$$\Phi_E = k_e q \int_0^{4\pi} \frac{dA \cos \theta}{r^2} = k_e q \int d\Omega = k_e q 4\pi = \frac{q}{\epsilon_0}$$

C2 Kinematics in one dimension

- Mechanics = Study of motion of object and the related concept such as force and energy
  - ①: kinematics = How do objects move
  - ②: Dynamics = Why objects move as they do

A Reference frames & displacement

▷ Any measurement of speed, distance or position must be made with respect to a reference frame. (p 18 for example)

- To decide the position of an object, we use a coordinate system.
- Distance travelled ≠ displacement = the change of position of an object
- A displacement has a magnitude and direction => VECTOR

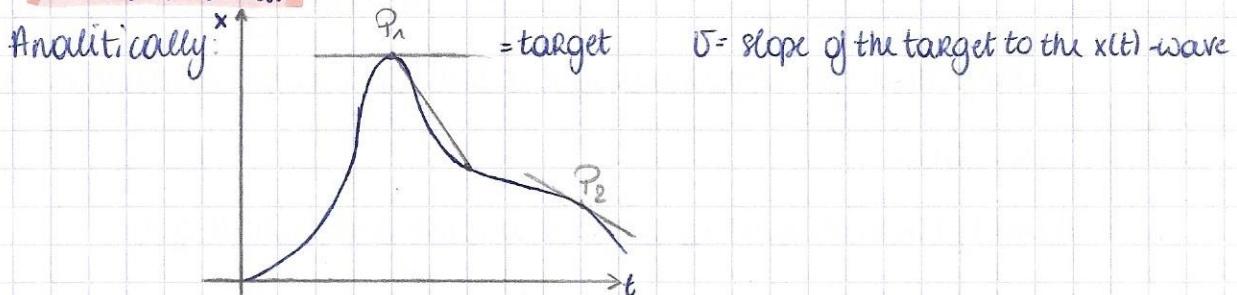
$$\text{Displacement: } \Delta x = x_f - x_i$$

B Average Velocity & Instantaneous Velocity

- Average speed: $\frac{\text{distance travelled}}{\text{time elapsed}}$ in m/s → always positive
- Average Velocity: $\frac{\text{displacement}}{\text{time elapsed}} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \bar{v}$ in m/s → signifier magnitude & direction
- Instantaneous Velocity = the average velocity over an infinitesimal short time interval

$$v = \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{dx}{dt} \text{ in m/s}$$

C Average acceleration & Instantaneous acceleration

- Average acceleration = $\frac{\text{change in velocity}}{\text{time elapsed}} \Leftrightarrow \bar{a} = \frac{v_2 - v_1}{t_2 - t_1} = \frac{\Delta v}{\Delta t}$ in m/s²

- Instantaneous acceleration = $a = \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{dv}{dt}$ in m/s²

D Motion at constant acceleration

$$\boxed{\begin{aligned} v &= v_0 + at \\ x &= x_0 + v_0 t + \frac{1}{2} a t^2 \\ v^2 &= v_0^2 + 2a x \\ \bar{v} &= \frac{1}{2} (v + v_0) \end{aligned}}$$

F Variable acceleration

$$\begin{aligned} a &= \frac{dv}{dt} \\ \int_{v_0}^v dv &= \int_0^t a dt \\ v - v_0 &= at \end{aligned}$$

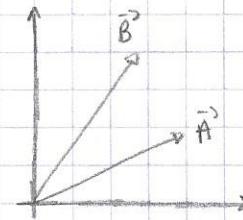
E Free falling object

- ▷ At a given location on earth and in the absence of air resistance, all objects fall with the same constant acceleration $y = 9.81 \text{ m/s}^2$

C3 Kinematics and vectors

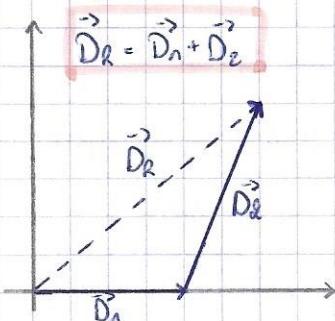
A Vectors and scalars

- Vector:** a quantity with a direction and magnitude
- Scalar:** numbers only defined by their units

B Vector arithmetics

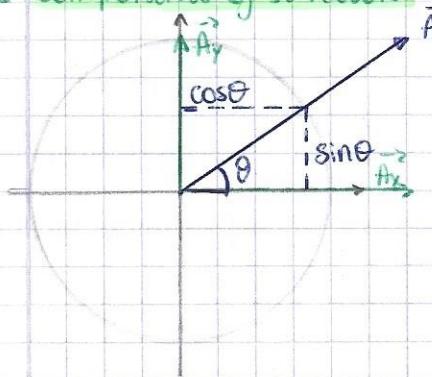
- Graphical:

$$\text{commutative: } \vec{V}_1 + \vec{V}_2 = \vec{V}_2 + \vec{V}_1$$

$$\begin{aligned} \text{Associative: } & (\vec{V}_1 + \vec{V}_2) + \vec{V}_3 = \vec{V}_1 + (\vec{V}_2 + \vec{V}_3) \\ & (\vec{V}_1 - \vec{V}_2) = \vec{V}_1 + (-\vec{V}_2) \end{aligned}$$

C Components of a vector

If $\vec{A}$ has magnitude $|A| = A$, then its component A_x and A_y are defined as follows

$$\begin{cases} A_x = A \cos \theta \\ A_y = A \sin \theta \end{cases}$$

$$\theta = \tan^{-1} \left(\frac{A_y}{A_x} \right)$$

$$A = \sqrt{A_x^2 + A_y^2}$$

- Same rule for components of a vector apply as for a vector in general.

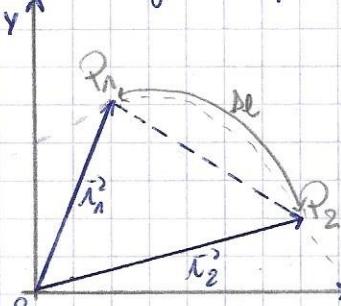
D Unit vectors

A unit vector exists in every dimension and has a magnitude of 1

- Each vector can be written as: $\vec{V} = V_x \hat{i} + V_y \hat{j} + V_z \hat{k}$

E Vector kinematics

- We redefine displacement as a displacement vector $\Delta \vec{r}$

$$\Delta \vec{r} = \vec{r}_2 - \vec{r}_1$$

$$\text{Or: } \Delta \vec{r} = \vec{r}_2 - \vec{r}_1 = (x_2 - x_1) \hat{i} + (y_2 - y_1) \hat{j} + (z_2 - z_1) \hat{k}$$

$$\vec{v} = \frac{\Delta \vec{r}}{\Delta t}$$

$$\text{and } \vec{a} = \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t}$$

$$\vec{v} = \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{\Delta \vec{r}}{\Delta t} = \frac{d\vec{r}}{dt}$$

$$\text{and } \vec{a} = \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t} = \frac{d\vec{v}}{dt}$$

Always split vector into components, then apply kinematic rules for one dimension.

F Projectile motion

always parabolic (without other forces than gravity)

C4 Newton's law of motion.

A Force

- We experience force as some kind of push or pull
- A force is a vector, it thus has a magnitude and direction.

B Newton's first law of motion

law of inertia. Every object continues in its state of rest, or of uniform velocity in a straight line, as long as no net force acts on it
↳ only valid in inertial reference frames

C Mass

mass = the measure of inertia of an object

▷ mass ≠ weight: mass is the property of an object

weight is a force (the pull of gravity on that object)

D Newton's second law of motion

acceleration. The acceleration of an object is directly proportional to the net force acting on it, and is inversely proportional to the object's mass. The direction of the acceleration is in the direction of the net force acting on the object.

$$\vec{a} \stackrel{\text{def}}{=} \frac{\Sigma \vec{F}}{m} \Leftrightarrow \Sigma \vec{F} = m \vec{a}$$

↳ force is an action capable of accelerating an object

$$\vec{F} = f_x \hat{i} + f_y \hat{j} + f_z \hat{k} \Rightarrow \Sigma F_x = m a_x, \Sigma F_y = m a_y, \Sigma F_z = m a_z$$

force is expressed in Newton (N) (1N = 1kg · 1s²)

E Newton's third law of motion

Action: Whenever one object exerts a force on a second object, the second exerts an equal force
Reaction: in the opposite direction on the first

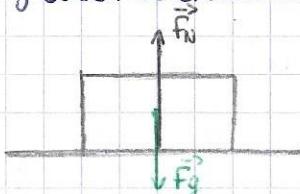
$$\Rightarrow \vec{F}_{12} = -\vec{F}_{21}$$

F Weight, force of gravity and normal force

Acceleration on earth $\Rightarrow \vec{g} = 9.81 \text{ m/s}^2$

Gravitational force $\vec{F}_g = m \vec{g}$ (mg = weight)

If a box is on the table, the box experiences gravitational force into the table.

Newton's third law then says that the table must "push" back. This is the normal force:

$$F_N = -m \vec{g}$$

C5 Friction, Circular motion and drag forces

A Newton's laws involving friction

2 types of friction: kinetic friction & static friction.
they are both proportional to the normal force $\vec{F}_N$

Kinetic friction = used when an object is in motion

$$\hookrightarrow \vec{F}_k = \mu_k \cdot \vec{F}_N \quad \text{with } \mu_k \text{ the coefficient of kinetic friction}$$

Static friction = used when an object is not yet moving

$$\hookrightarrow \vec{F}_s = \mu_s \cdot \vec{F}_N \quad \text{with } \mu_s \text{ the coefficient of static friction}$$

B Uniform circular motion - kinematics

An object that moves in a circle at constant speed experiences uniform circular motion.
The magnitude of the velocity stays the same but the direction changes constantly
acceleration

Derivation of formulas = LATEX Doc

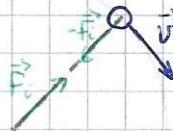
$$a_R = \frac{v^2}{r} \quad \text{(centrifugal (radial) acceleration)}$$

frequency f is the number of revolutions per second
Period T is the time for the object to make 1 revolution

$$T = \frac{1}{f}$$

$$v = \frac{2\pi r}{T} \quad \rightarrow \quad a = \frac{\left(\frac{2\pi r}{T}\right)^2}{r} = \frac{2\pi r^2}{r T^2} = \frac{2\pi r}{T^2}$$

C Uniform circular motion - dynamics

? There is no "centrifugal" or "outward" force acting on an object in uniform circular motion

$$\text{Newton 2: } \sum \vec{F} = m \cdot \vec{a} \rightsquigarrow \sum \vec{F} = \frac{mv^2}{r}$$

D Non-uniform circular motion

Constant uniform circular motion occurs if the net force that acts on the object is exerted towards the center.

If the net force is not, we can divide acceleration into components:

where a_{tan} is the tangential acceleration and a_r the radial acceleration.

E Drag and terminal velocity

Drag force: $F_D = -bv$

Drag force opposes motion, therefore a minus sign

Terminal velocity: $v_T = \frac{mg}{b}$

$$\vec{F}_{net} = \vec{F}_n + \vec{F}_{tan}$$

$$\vec{a} = \vec{a}_r + \vec{a}_{tan}$$

$$|\vec{a}| = a = \sqrt{a_r^2 + a_{tan}^2}$$

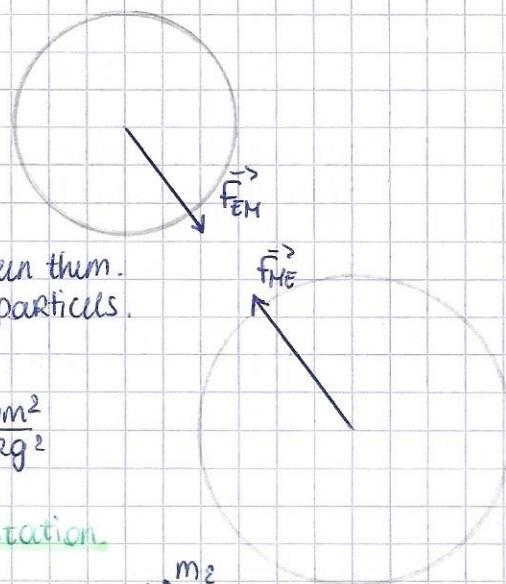
C6 Gravitation & Newton's synthesis.

A Newton's law of universal gravitation.

law of universal gravitation: Every particle in the universe attracts every other particle with a force that is proportional to the product of their masses and inversely proportional to the square of the distance between them. This force acts along the line joining the two particles.

$$F_g = \frac{m_1 m_2}{r^2} G$$

where $G = 6,67 \cdot 10^{-11} \frac{\text{Nm}^2}{\text{kg}^2}$

B Vector form of Newton's law of universal gravitation.

$$\vec{F}_{12} = -G \frac{m_1 m_2}{r_{12}^2} \hat{r}_{12}$$

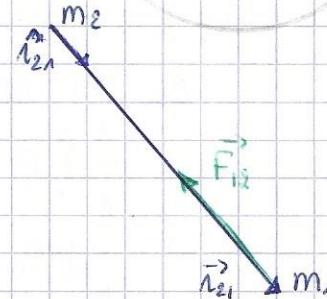
force on 1 by 2

$$\vec{r}_{12} = -\vec{r}_{21}$$

$$\begin{aligned} \vec{F}_{21} &= -\vec{F}_{12} \Rightarrow G \frac{m_1 m_2}{r_{21}^2} \hat{r}_{21} \\ &= -G \frac{m_1 m_2}{r_{12}^2} \hat{r}_{12} \end{aligned}$$

Superposition

$$\vec{F}_n = \vec{F}_{12} + \vec{F}_{13} + \dots = \sum_{i=2}^n \vec{F}_{ni}$$

C Geophysical applications

$$\sum F = ma \Rightarrow F_g = mg \Rightarrow g = \frac{F_g}{m} = \frac{G m M_E}{r_E^2 m} = G \frac{M_E}{r_E^2}$$

D Satellites and weightlessness

D.1 Satellite Motion

$$\text{If } r = r_E + h : \quad G \frac{m M_E}{r^2} = m \frac{v^2}{r} \Rightarrow \text{mass of satellite doesn't matter.}$$

D.2 Weightlessness

↳ dit is een effect dat men krijgt bij vallen
zie boek p 148

E Gravitational field

- Gravitational field = the gravitational force per unit mass at any point in space

To measure the field, drop a small test mass at a point and measure the exerted force then

$$\vec{g} = \frac{\vec{F}}{m} \Rightarrow \frac{1}{m} = G \frac{m M}{r^2} \Rightarrow |g| = G \frac{M}{r^2}$$

$$\vec{g} = -G \frac{M}{r^2} \hat{r}$$

C7 Work and Energy

A Work Done by a constant force

Work done on an object by a constant force is defined to be the product of the magnitude of the displacement times the component of the force parallel to the displacement.

$$W = F \cdot d \cos \theta$$

in Joule ($1J = Nm$)

B Scalar product of two vectors

$$\vec{A} \cdot \vec{B} = AB \cos \theta$$

$$\vec{A} \cdot \vec{B} = \vec{B} \cdot \vec{A} \text{ and } \vec{A} \cdot (\vec{B} + \vec{C}) = (\vec{A} \cdot \vec{B}) + (\vec{A} \cdot \vec{C})$$

$$\vec{A} \cdot \vec{B} = A_x B_x + A_y B_y + A_z B_z$$

C Work done by a varying force

$$\Delta W = f_i \Delta l_i \cos \theta_i$$

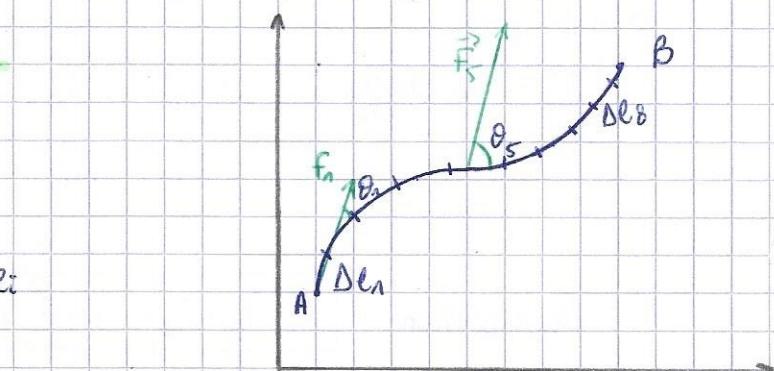
$$W \approx \sum_{i=1}^n f_i \Delta l_i \cos \theta_i$$

$$W \approx \lim_{\Delta l_i \rightarrow 0} \sum f_i \cos \theta_i \Delta l_i$$

$$W = \int_a^b f \cos \theta \, dl$$

$$\vec{F} = f_x \hat{i} + f_y \hat{j} + f_z \hat{k}$$

$$W = \int_{x_a}^{x_b} f_x \, dx + \int_{y_a}^{y_b} f_y \, dy + \int_{z_a}^{z_b} f_z \, dz$$

$$\text{or equivalent: } W = \int_a^b \vec{F} \cdot d\vec{l}$$

$$W_{\text{pull}} = \frac{1}{2} kx^2$$

$$W_{\text{push}} = -\frac{1}{2} kx^2$$

D Kinetic energy and the work-energy principle

Energy = the ability to do work (for now)

$$U^2 = U_0^2 + 2a \Delta x$$

The energy of motion: **Kinetic energy**.

$$a = \frac{U^2 - U_0^2}{2 \Delta x}$$

$$W_{\text{net}} = f_{\text{net}} \Delta x = ma \Delta x = m \left(\frac{U^2 - U_0^2}{2 \Delta x} \right) \Delta x$$

$$W_{\text{net}} = \frac{1}{2} mv^2 - \frac{1}{2} mv_0^2$$

where $K = \frac{1}{2} mv^2$ is the translational kinetic energy.

!!

$$W_{\text{net}} = K_2 - K_1 = \Delta K \Rightarrow \text{work-energy principle}$$

The principle: The net work done on an object is equal to the change in the object's kinetic energy.

C8 Conservation of energy

A Conservative & Non-conservative forces

Conservative force

A conservative force if the work done by the force on an object moving from one point to another depends only on the initial and final positions of the object, and is independent of the particular path taken.

- Force of gravity is conservative: $W_g = \int_1^2 \vec{F}_g \cdot d\vec{l}$

$$= \int_1^2 mg \cos\theta \, d\vec{l}$$

Als $\varphi = 180^\circ$ $\theta = \cos\theta = -\cos\varphi$
en $dy = dl \cos\varphi$
 $\Downarrow$ y_2

$$W_g = - \int_{y_1}^{y_2} mg \, dy$$

$$= -mg(y_2 - y_1)$$

$$= -mgh$$

A force is conservative if the net work done by the force on an object moving around any closed path is zero.

B Potential Energy

= energy associated with forces that depend on the position or configuration of object relative to their surroundings.

Various types exist: gravitational, electric, etc

B.1 Gravitational Potential energy

If $W_g = \vec{F}_g \cdot \vec{d} = -mgn$, thus to move an object without acceleration, you need to perform work: $W_{net} = -\vec{F}_g \cdot \vec{d} = mgn$

Once at height n , an object has the ability to do work equal to the amount mgn .

Change in potential energy is meaningful (noted as ΔU)

$$\boxed{\Delta U = U_2 - U_1 = W_{ext} = -W_g = -mg(y_2 - y_1)}$$

B.2 Potential energy in general

$$\Delta U = -W_g = - \int_1^2 \vec{F}_g \cdot d\vec{l} \Rightarrow \Delta U = U_2 - U_1 = - \int_1^2 \vec{F} \cdot d\vec{l} \Rightarrow \boxed{\Delta U = -W}$$

B.3 Elastic potential energy

$$F_s = -kx \Rightarrow \Delta U = U(x) - U(b) = - \int_a^x \vec{F}_s \cdot d\vec{l} = - \int_0^x (-kx) \, dx \Rightarrow \boxed{\Delta U = \frac{1}{2} kx^2}$$

B.4 Potential energy related to force

$$U(x) = - \int F(x) \, dx + C \Rightarrow \frac{d}{dx} \int F(x) \, dx = F(x) \Rightarrow \boxed{F(x) = - \frac{dU(x)}{dx}}$$

B.5 Potential energy in three dimensions

$$\text{If } F_x = -\frac{\partial U}{\partial x}, F_y = -\frac{\partial U}{\partial y}, F_z = -\frac{\partial U}{\partial z} \text{ then } \vec{F}(x, y, z) = -\nabla(\vec{U})$$

C Mechanical energy and its conservation

Let ΔK be the change in kinetic energy, ΔU the total potential energy

Thus the total mechanical energy : $\boxed{\Delta K + \Delta U = 0}$ or $E_i = E_e$

Mechanical energy is conserved. It is a conserved quantity.

Conservation of mechanical energy

If only conservative forces are doing work, the total mechanical energy of a system neither increases nor decreases in any process. It stays constant. It is conserved.

D The law of conservation of energy

What about non-conservative forces (e.g. friction)?

They are called Dissipative forces.

$\Downarrow$ We change the equation.

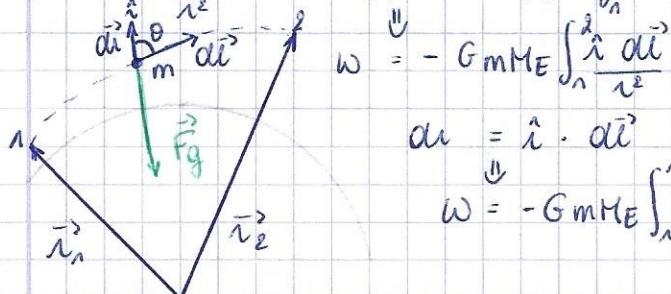
$$\Delta K + \Delta U + (\text{change in all other forms of energy}) = 0$$

law of conservation of energy

The total energy is neither increased nor decreased in any process. Energy can be transformed from one form to another, and transferred from one object to another but the total amount remains constant.

E Gravitational potential energy and escape velocity

$$F = -\frac{G m M_E}{r^2} \hat{r} \quad \text{and} \quad W = \int_{r_1}^{r_2} \vec{F} \cdot d\vec{r}$$

$$dr = \hat{r} \cdot d\vec{r}$$

$$W = -G m M_E \int_{r_1}^{r_2} \frac{d\vec{r}}{r^2} \Leftrightarrow \boxed{W = G m M_E \left(\frac{1}{r_2} - \frac{1}{r_1} \right)}$$

$$\Delta U = U_2 - U_1 = -\frac{G m M_E}{r_2} + \frac{G m M_E}{r_1} \Leftrightarrow \boxed{U(r) = -\frac{G m M_E}{r}}$$

$$\text{escape velocity: } V_{esc} = \sqrt{\frac{2G M_E}{r}} = 11.2 \cdot 10^4 \text{ m/s}$$

F Power

Power = the rate at which work is done

$$\vec{P} = \frac{\vec{W}}{t} \Leftrightarrow P = \frac{dW}{dt} = \frac{dE}{dt} = \vec{F} \cdot \frac{d\vec{r}}{dt} = \vec{F} \cdot \vec{v}$$

Expressed in J/s or Watt ($1W = 1J/s$)

C9 Linear momentum.

A Momentum and its relation to force

- The linear momentum of an object is defined as the product of its mass and velocity.

$$\vec{P} = m\vec{v} \quad (\text{in kg m/s})$$

We can transform Newton's Second law:

$$\sum \vec{F} = m\vec{a}$$

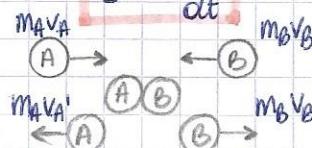
$$\Downarrow$$

$$= m \frac{d\vec{v}}{dt} = \frac{d(m\vec{v})}{dt}$$

B Conservation of momentum

- Momentum before = Momentum after

$$m_A v_A + m_B v_B = m_A v_A' + m_B v_B'$$

- This observation is derived from Newton's 2nd law

$$\vec{F}_{A \rightarrow B} = \frac{d\vec{p}_B}{dt} \quad \text{and} \quad -\vec{F}_{B \rightarrow A} = \frac{d\vec{p}_A}{dt}$$

$$\vec{F}_{A \rightarrow B} + \vec{F}_{B \rightarrow A} = \frac{d(\vec{p}_A + \vec{p}_B)}{dt}$$

Derivative rules

$$\vec{p}_A + \vec{p}_B = \text{constant}$$

$$\text{If } \vec{p} = m_1 \vec{v}_1 + \dots + m_N \vec{v}_N = \sum_{i=1}^N \vec{p}_i$$

$$\text{Then } \frac{d\vec{p}}{dt} = \sum_{i=1}^N \frac{d\vec{p}_i}{dt} = \sum \vec{F}_i$$

Internal forces null out
due to Newton's 3rd law

$$\frac{d\vec{p}}{dt} = \sum \vec{F}_{\text{ext}}$$

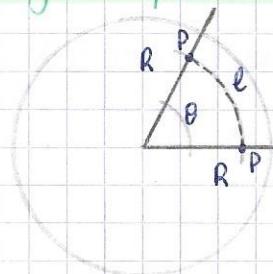
When the net force on a system of objects is zero, the momentum stays constant

Conservation of linear momentum: The total momentum of an isolated system (no external forces) of objects remains constant.

C10 Rotational Motion.

→ We will only consider rigid objects.

A Angular quantities

For rotational motion, we consider points to move in circles around an axis of rotation.

Angles are now measured in radians (the angle subtended by an arc whose length is equal to the radius, $r = R$)

$$\text{In general: } \theta = \frac{l}{R} \text{ in rad} \Rightarrow l = R\theta$$

$$\cdot l = 2\pi R \Rightarrow \theta = \frac{2\pi R}{R} = 2\pi \text{ rad.}$$

(Umfleck)

Angular displacement $\Delta\theta = \theta_2 - \theta_1$

(Angular) Velocity: $\omega = \frac{\Delta\theta}{\Delta t}$ (avg) or $\omega = \frac{d\theta}{dt}$

(Angular) Acceleration: $\bar{\alpha} = \frac{\Delta\omega}{\Delta t}$ (avg) OR $\alpha = \frac{d\omega}{dt}$

We can also relate linear quantities of velocity and acceleration

$$* V = \frac{d\ell}{dt} = R \frac{d\theta}{dt} = RW$$

$$* a_{tan} = \frac{dv}{dt} = R \frac{d\omega}{dt} = R\alpha$$

$$* a_{rad} = \frac{v^2}{R} = \frac{(RW)^2}{R} = RW^2$$

frequency of rotation

$$\Rightarrow f = \frac{\omega}{2\pi} \Leftrightarrow \omega = 2\pi f$$

Time for one revolution

period: $T = \frac{1}{f}$

B Vector nature of angular quantities

Both $\vec{\omega}$ and $\vec{\alpha}$ can be treated as vectors, but what is the direction?

$\Rightarrow$ Right-hand rule

$\vec{\omega}$ and $\vec{\alpha}$ are pseudovectors.

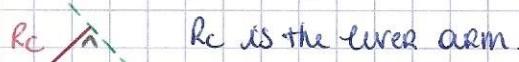
C Constant angular acceleration

Angular	linear
$\omega = \omega_0 + at$	$V = V_0 + at$
$\theta = \omega_0 t + \frac{1}{2}at^2$	$x = V_0 t + \frac{1}{2}at^2$
$\omega^2 = \omega_0^2 + 2a\Delta\theta$	$V^2 = V_0^2 + 2a\Delta x$
$\bar{\omega} = \frac{\omega + \omega_0}{2}$	$\bar{V} = \frac{V + V_0}{2}$

D Torque

To make an object start rotating $\Rightarrow$ Force Required

This force is proportional to the perpendicular distance from the axis of rotation to the line along which the force acts. This is the moment/lever arm

r_c is the lever arm.

The acceleration is thus proportional to the product of the lever arm and the force $\propto$ torque

And torque can be defined as

$$\tau = RF \sin\theta = \vec{r} \times \vec{F}$$

E Rotational Kinetic energy

$$K = \sum \left(\frac{1}{2} m_i v_i^2 \right) = \sum \left(\frac{1}{2} m_i R_i^2 \omega^2 \right) = \frac{1}{2} \sum (m_i R_i^2) \omega^2 \Rightarrow I = \sum m_i R_i^2$$

$$\Rightarrow K = \frac{1}{2} I \omega^2 \text{ in Joule}$$

moment of inertia

$$\omega = \int \vec{F} \cdot d\vec{l} = \int F_{\perp} R d\theta$$

$$\Rightarrow \omega = \int_{\theta_1}^{\theta_2} \tau d\theta$$

$\rightsquigarrow$

$$P = \frac{d\omega}{dt} = \tau \frac{d\theta}{dt} = \tau \omega$$

$$\cdot \tau = I\alpha = I \omega \frac{d\omega}{dt} \text{ and } \omega = \int_{\theta_1}^{\theta_2} \tau d\theta \\ = \int_{\theta_1}^{\theta_2} I\omega d\omega \\ \Rightarrow \omega = \Delta K$$

C23 Electric potential.

A Electric potential energy & Potential difference

- Electrostatic force ($F = k_e \frac{Q_1 Q_2}{r^2}$) is conservative

$\hookrightarrow$ We can define potential energy V for the electrostatic force

- Chapter 8: $\Delta U = -W$

$\downarrow$
point charge q in electric field $\vec{F} = \vec{E} q$ over a distance dr

$$\downarrow \quad \Delta U = -(qEd) = -qEdl \quad (\text{uniform } \vec{E})$$

- In general: $\Delta U = -q \int_A^B \vec{E} \cdot d\vec{l}$ ($= V_B - V_A$)

- Electric field = force per unit charge

$\hookrightarrow$ (Electric) potential = electric potential energy per unit charge

$$\hookrightarrow V_A = \frac{U_A}{q}$$

Only the difference in (electric) potential energy is useful:

$$\Delta V = V_B - V_A = \frac{U_B - U_A}{q} = -\frac{W_{BA}}{q} = - \int_A^B \vec{E} \cdot d\vec{l} \quad \rightarrow \text{measured in Volt} \Rightarrow 1V = 1J/C$$

B Relation between Potential and electric field

If $\vec{E}$ is uniform, thus $\Delta V_{BA} = -Edl$

C Electric potential due to a point charge

$$\rightarrow E = k_e \frac{Q}{r^2}$$

$\downarrow$

$$\Delta V = V_B - V_A = - \int_A^B \vec{E} \cdot d\vec{l} = k_e \left(\frac{Q}{r_B} - \frac{Q}{r_A} \right)$$

$\downarrow$ choose $r_B = \infty$

$$V_A = k_e \frac{Q}{r_A}$$

D Equipotential surfaces

- Equipotential surface: surface at which each point has the same potential and no work is required to move a charge
 $\hookrightarrow$ Always $\perp$ on $\vec{E}$

$\Rightarrow \vec{E}$ always points towards lower values of V

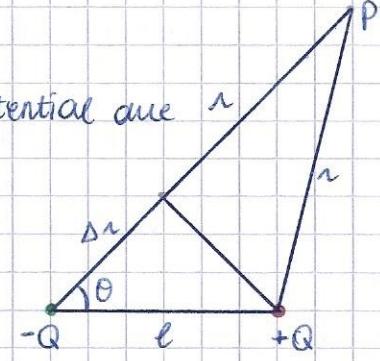
E Electric dipole Potential.

The electric potential at P is the sum of the electric potential due to each charge (take $V=0$ at $r=\infty$)

$$\Rightarrow V = k_e \frac{Q}{r} + k_e \frac{-Q}{r+\Delta r}$$

$$\Rightarrow = k_e Q \left(\frac{1}{r} - \frac{1}{r+\Delta r} \right)$$

$$\Rightarrow = k_e Q \frac{\Delta r}{r(r+\Delta r)}$$

If now $r \gg \ell$, thus $\cos\theta = \frac{\Delta r}{r} \Rightarrow \Delta r = r \cos\theta$. If also $r \gg \Delta r = r \cos\theta$, we can ignore Δr in the denominator.

$$\Rightarrow V = k_e \frac{Q \cos\theta}{r^2}$$

$$\Rightarrow V = k_e \frac{\vec{p} \cdot \hat{r}}{r^2}$$

with $\vec{p} = Q\ell$, the dipole moment

F $\vec{E}$ determined from V .

$$V = - \int_A^B \vec{E} \cdot d\vec{l} \Leftrightarrow dV = - \vec{E} \cdot d\vec{l}$$

$$\stackrel{!}{=} \frac{dV}{dl}$$

$$E_x = - \frac{\partial V}{\partial x}$$

$$E_y = - \frac{\partial V}{\partial y}$$

$$E_z = - \frac{\partial V}{\partial z}$$

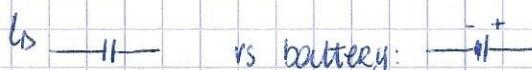
$$\stackrel{!}{=} \vec{E} = - \nabla V$$

C24 Capacitance and dielectrics.

A Capacitors.

Battery does this with chemistry

- A capacitor is a device that stores electric charge

$\rightarrow$ Two plates with surface area A, separated by distance d

- Voltage across capacitor $\rightarrow$ Plates become charged and

$$Q = CV \quad \text{where } C \text{ is the capacitance in Farad}$$

B Determination of capacitance.

- Complex geometry: analytical

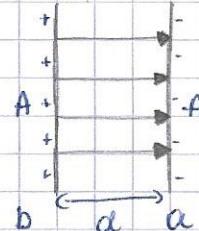
- Example for parallel plate:

Electric field for parallel plates: $E = \frac{\sigma}{\epsilon_0}$
where $\sigma = Q/A$

$$\Delta V = - \int_A^B \vec{E} \cdot d\vec{l} = - \int_A^B \frac{Q}{\epsilon_0 A} dl \cos\theta \quad (\theta = 180^\circ)$$

$$= \frac{Q}{\epsilon_0 A} \int_A^B dl$$

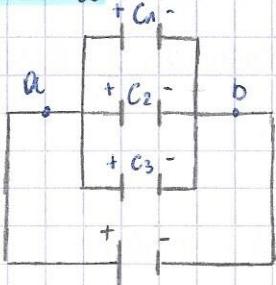
$$\approx C = \frac{Q}{(\frac{Qd}{\epsilon_0 A})} = \frac{\epsilon_0 A}{d}$$

C capacitors in series and parallel

. Electric circuit = a closed path of condensators

1) Parallel

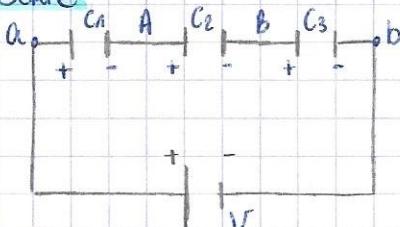
The voltage ΔV_{AB} exists across all capacitors

(right side all plates reach potential V_A , left side all plates reach potential V_B)

$$Q = \sum Q_i = \sum C_i V = C_{eq} V$$

with $C_{eq} = \sum C_i$

2) Series

Positive charge flows to left plate of C_1 and negative charge to the right plate of C_3 . Regions A and B are neutral, so net charge $\neq 0$

Positive charge on left of C_1 , plate attracts net charge on right plate C_1 . Region A is neutral, so right plate C_2 holds equal but opposite charge. Analogue for Region B.

$$\Rightarrow Q = C_{eq} V \quad \text{and } V = \sum V_i \quad \Rightarrow \frac{1}{C_{eq}} = \sum \frac{1}{C_i}$$

D Electric energy storage

A capacitor holds electric energy. The energy $\approx$ the work done to charge the capacitor.

Because of electric repulsion: the more charge added, the more work required.

Work needed for charge dq : $dW = V dq$ ($V = \frac{Q}{C}$)

$$W = \int_0^Q V dq = \frac{1}{C} \int_0^Q \frac{Q}{C} dq$$

$$U \approx W = \frac{Q^2}{2C}$$

$$\text{For parallel plate: } C = \frac{\epsilon_0 A}{d} \Rightarrow U = \frac{CV^2}{2} = \frac{1}{2} \left(\frac{\epsilon_0 A}{d} \right) (V^2) = \frac{1}{2} \epsilon_0 E^2 A d$$

F dielectrics

. Insulating material between plates = dielectric

$\hookrightarrow$ a can be smaller

$\hookrightarrow$ dielektricum val minder snel verslijpen dan lucht

. Described by dielectric constant K

$$\Rightarrow C = K C_0$$

C25 Electric currents & Resistance

A Electric current

- Purpose of battery: create a potential difference

A continuous conductivity path connected between the terminals of a battery is an electric circuit

- Any flow of charge is electric current

$$\hookrightarrow I = \frac{\Delta Q}{\Delta t} \quad \text{OR} \quad I = \frac{dq}{dt} \quad \text{in Ampere (1 A = 1 C/s)}$$

→ current only flows in a closed circuit   conventional "current" + → -
follows positive particles

B Ohm's law: Resistance & Resistors

- Resistance: Electrons flow is impeded.

$$I = \frac{V}{R} \Leftrightarrow V = IR \quad \text{with resistance } R \text{ in Ohm (1 } \Omega = 1 \text{ V/A)}$$

C Resistivity

with

$$R = \rho l / A$$

ρ the resistivity ($\Omega \cdot \text{m}$)

l the length of the resistor

A the cross-sectional area.

$$\text{conductivity } \sigma = \frac{1}{\rho}$$

$$\text{Resistivity depends on temperature: } \rho = \rho_0 [1 + \alpha (\Delta T)]$$

temperature coefficient of temperature

D Electric power

Power transformed by an electric device: Recall that the energy transformed through a potential difference is

$$dU = dqV$$

$$\text{let } dt \text{ be time to move } dq. \text{ Remember } P = \frac{dU}{dt} \Rightarrow \frac{dqV}{dt} \Rightarrow P = IV$$

We can rewrite

$$P = IV = I^2 R = V^2 / R$$